

Dysgu i Alluogi Llwyddiant a Chyflawniad

Ar draws Canolbarth a Gorllewin Cymru, cynhaliwyd prosiect peilot yn Sir Benfro, Ceredigion a Phowys yn 2017. Treialodd y prosiect gyflwyno model hyfforddi ac ymgysylltu Tir Coed yng Ngheredigion a oedd wedi hen ennill ei blwyf wrth dreialu cyflwyno dwyster newydd pum diwrnod cwrs dilyniant, gan arwain at ardystiad i gyfranogwyr. Datblygodd y rhaglen newydd hon o gwrs hyfforddi 12 wythnos Tir Coed, ac fe'i datblygwyd i gynnig hyfforddiant dilyniant i fuddiolwyr a oedd yn dymuno cynyddu eu sgiliau yn ddiwydiannau cysylltiedig â choetiroedd gwahanol. Roedd hyn yn cynnwys treialu logisteg cyflawni, asesu ac ardystio meysydd pwnc newydd sbon. Roedd angen hefyd i Dir Coed wneud safleoedd coetir 'yn addas at y diben 'ac felly roedd hyn yn cynnwys adeiladu cyfleusterau fel cysgodfeydd, toiledau compost ac ardaloedd storio offer.

Roedd yr hyfforddiant yn cynnig sgiliau mewn gwaith saerniaeth coetir a rheoli coetiroedd yn gynaliadwy, yn ogystal â darparu ac amgylchedd cefnogol lle datblygodd pobl gymdeithasol cysylltiadau a chynyddu eu hyder a'u lles. Darparwyd 10 diwrnod estyn allan ar gyfer grwpiau cymunedol lleol gan gynnwys sesiynau ysgol coedwig, gwneud offerynnau cerddorol coetir ac adnabod coed. Roedd y cyfranogwyr yn cynnwys pobl o gymunedau dan anfantais, a oedd wedi datgyweddu o leoliadau awyr agored.

Canlyniadau

Roedd gan y prosiect fuddiannau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yn ogystal â gwella lles ac iechyd meddwl. Roedd y cynllun peilot yn llwyddiannus iawn o ran sicrhau mynediad i nifer o safleoedd coetir ac wedi helpu Tir Coed i ddod yn fwy adnabyddus a sefydledig yn y sir. Arweiniodd hyn at brosiect pum mlynedd mwy, a ariannwyd gan y Loteri Fawr

a ddechreuodd yng ngwaith cynnar y peilot. Yn cynnwys ychwanegu un mentor i bob sir i helpu cyfranogwyr i symud ymlaen trwy raglenni Tir Coed ac i adael Tir Coed i brentisiaethau, hyfforddiant a gwaith cyflogedig.

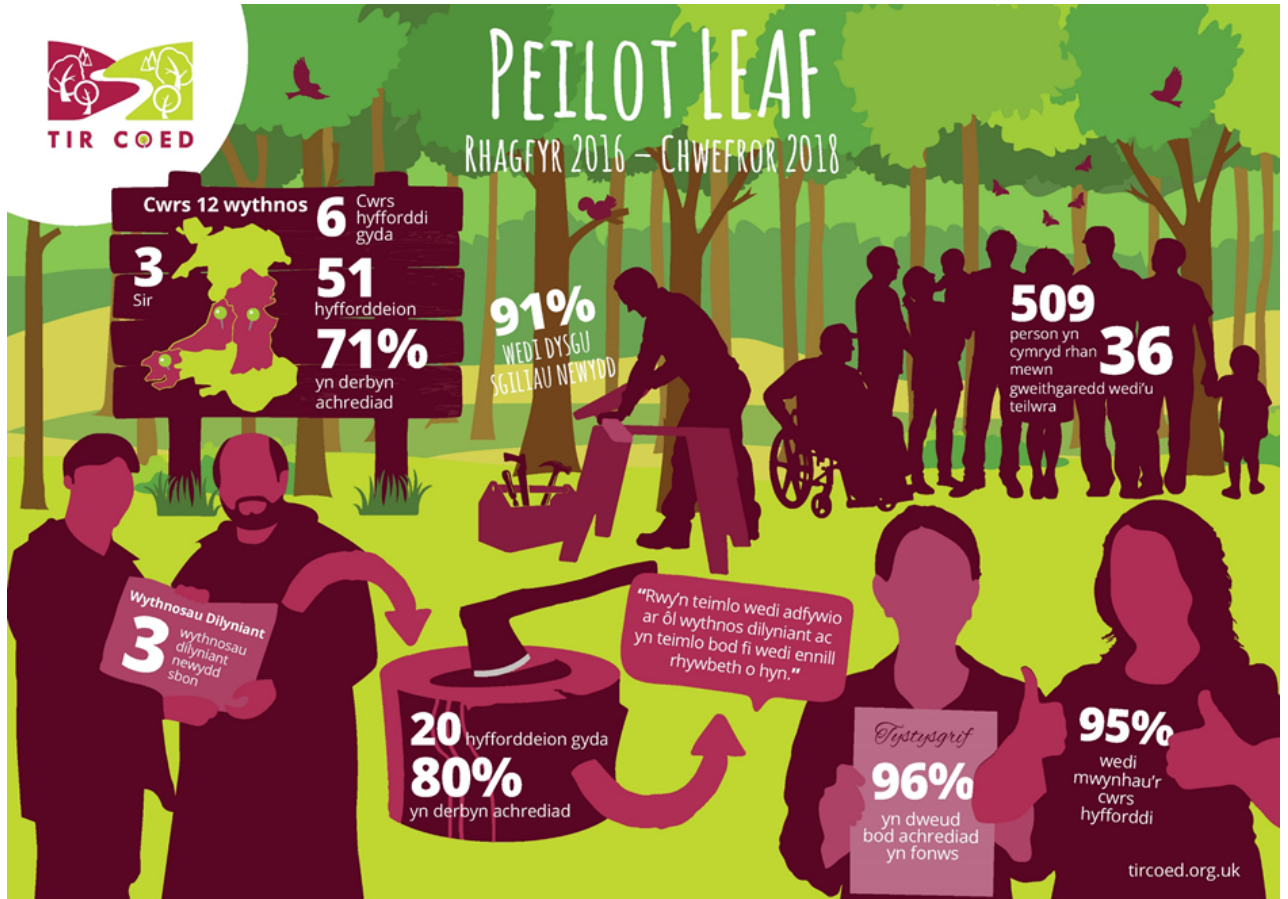
Roedd y prosiect peilot yn darparu tystiolaeth a dysgu a arweiniodd Tir Coed i sicrhau £1.6m yn i ehangu ar draws Sir Benfro, Ceredigion a Phowys, gyda phrosiectau peilot newydd ychwanegol yn Sir Gaerfyrddin. Mae elfen

Ceredigion y prosiect yn ychydig yn llai na £500,000, a disgwylir y bydd arian ychwanegol yn cael ei gynhyrchu wrth i raglenni ychwanegol gael eu datblygu. Mae'r prosiect pum mlynedd hwn yn cael ei ddatblygu ymhellach gyda chyllid ychwanegol yn cael ei geisio i ddatblygu gwirfoddoli rheolaidd.

Yn gyffredinol, mae model cyfan hyfforddiant ac ymgysylltiad Tir Coed a'r prosiect wedi datblygu ac mae llwybrau dilyniant wedi symud ymlaen o ganlyniad i'r peilot a'r datblygiadau dilynol y mae wedi arwain atynt.

Dysgu Allweddol

Ariannwyd y prosiect gan dri GGLI ar wahân a'u cyflwyno mewn tair sir, efallai bod un prosiect cydweithredu ar draws y siroedd wedi bod yn fodel mwy priodol.

Roedd trosiant staff yn ystod y prosiect yn effeithio ar barhad y gwaith o gyflawni'r prosiect ar adegau. Mae hyn wedi arwain at wella'r broses recriwtio, yn enwedig o ran hysbysebu. Mae polisi lles staff wedi'i weithredu hefyd. Noder bod dim digon o staff yn y prosiect peilot sydd wedi'i gywiro yn y prosiect LEAF llawn sydd bellach ym mlwyddyn 2. Mae'r tîm wedi tyfu i alluogi cymorth ychwanegol i gydlynwyr y prosiect a'r tîm rheoli gyda rolau fel gweinyddu, cymorth achredu a marchnata, sy'n lleihau llwyth gwaith a lefel straen staff y prosiect a chadw staff yn y tymor hir.

Arweiniodd logisteg cael pobl ar draws y Sir at nifer o safleoedd coetir newydd yn cael eu ceisio. Sefydlwyd perthynas newydd gadarnhaol â safle'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol - Llanerchaeron. Cynhaliwyd y cwrs hyfforddi 12 wythnos gyntaf yno yn 2018 o ganlyniad i'r peilot. Mae Tir Coed hefyd yn edrych ar ffyrdd o fod yn fwy cynaliadwy yn ariannol yn y tymor hir, ers tyfu hyder yn ystod y cynlluniau peilot gyda strategaethau cynhyrchu incwm yn dechrau o ddirif yn 2019.